

Romige melk van relaxte koeien

Demeter: de kracht van de natuur. Dat is de nieuwe slogan waarmee Demeter de komende tijd haar producten gaat promoten bij consumenten en winkeliers. Maar wat is die kracht van de natuur? Proef je dat terug in de producten? Een rondje langs Demeter-zuivel: van koe tot keukentafel.

Tekst & beeld: Annelijn Steenbruggen

"Ik proef blind het verschil." Aan het woord is Edwin Crombags, marketingmanager bij melkfabriek Ecomel in Limmen. Onder het merk Zuiver Zuivel produceren zij EKO en Demeter-zuivel voor de natuurvoedingswinkels. Een belangrijke taak van Edwin is het wekelijks proeven van de producten. Edwin: "EKO melk wordt net als gangbare melk gehomogeniseerd. Onder hoge druk worden de vetbolletjes door kleine gaatjes geperst waardoor ze gelijkmatig in de melk verdeeld worden. Demeter-producten worden niet gehomogeniseerd. Hierdoor heeft Demeter-melk een pure en vollere smaak. Wij noemen dat de smaak van vroeger. De melk roomt wel op in de fles. De consument is dat tegenwoordig niet meer gewend. Maar voor mensen die bewuster met voeding bezig zijn, heeft dit aspect juist een meerwaarde. Bovendien wordt gezegd dat Demeter-zuivel mede om deze reden gezonder is."

Dames van 14

In de melkfabriek krijgt Demeter-zuivel dus

een speciale behandeling. Maar het echte verschil wordt gemaakt op de boerderij. Zoals bij melkveehouder Marcel Schoenmakers op biologisch-dynamische zorgboerderij de Hondspol in Driebergen. Een groot deel van hun melk gaat naar de fabriek in Limmen, de rest wordt ambachtelijk verwerkt in de zuivelmakerij op het eigen erf. Dierenwelzijn is een belangrijk Demeter-aspect en kan je aflezen aan een harmonieuze kudde, aldus Marcel. Voor vijftig loslopende koeien met hoorns is dat makkelijker gezegd dan gedaan. Marcel: "De koeien hebben een rangorde. Als je vechtpartijen wilt voorkomen, moet je zorgen dat alle koeien zich veilig en voldaan voelen. Op de eerste plaats hebben wij een ruime potstal en zorg ik er voor dat de koeien altijd eten hebben. 's Zomers staan ze in het weiland en kunnen ze onbeperkt gras eten. 's Winters ligt er dag en nacht een mix van kuilgras, geplet graan, mineralen en zout langs het voerhek. Op de tweede plaats heb ik alle generaties in de kudde. De oudste koe is 18 jaar en er zitten ook veel dames van 13 en 14 jaar tussen. De oudere koeien geven stabiliteit. Als je alleen maar jonge dieren hebt, geeft dat veel onrust en gedoe."

Melk met karakter

Voor de wijnbouw is *terroir* een belangrijk aspect van het kwaliteitsdenken. De Fransen zijn er trots op: het gaat tegen het fastfood-denken en de smaakvervlakking in. Voor Demeter-boeren is *terroir* ook een belangrijk begrip. Zij noemen het bedrijfsidentiteit. Het karakter van de grond en de producten wordt ontwikkeld door een gesloten kringloop, dierenwelzijn (geen stress) en speciale preparaten.

Landbouw & zorg

Een zorgboerderij is een boerderij waar mensen met een verstandelijke beperking of psychische aandoening op therapeutische basis kunnen meewerken. Het ritme van de seizoenen, het werk met de handen in de aarde en het contact met de dieren geeft voldoening en heeft een helende werking. Het idee voor de zorgboerderij is ontstaan in de biologisch-dynamische landbouw. Momenteel zijn er 900 zorgboerderijen, twintig jaar geleden waren het er nog maar 40. De Hondspol in Driebergen is 25 jaar geleden opgericht en is dus een van de eerste zorgboerderijen.

Relaxte koeien

Als Marcel 's ochtends vroeg de stal in komt om te gaan melken, moet hij zijn koeien soms wakker schudden. Marcel: "Ze liggen dan zó lekker. Helemaal plat in het stro in diepe slaap. Dat betekent dat ze niet alert hoeven te zijn en zich optimaal kunnen ontspannen."

Minder stress is goed voor de melkkwaliteit. Andreas Daldorf, de zuivelmaker op de Hondspol, is dan ook blij met de relaxte koeien. Met de verstandelijk gehandicapte hulpboeren maakt hij dagelijks halfvolle en volle melk, karnemelk, boter, yoghurt, kwark en kaas. "Het basisprincipe van Demeter zijn de maatregelen die de boer neemt," aldus Andreas. "De melk is daar een uitdrukking van. Wij proberen de vitaliteit van de melk zoveel mogelijk te behouden door zo min mogelijk bewerkingen en toevoegingen."

Paardebloemkracht

Vitaliteit is een belangrijk begrip voor Demeter-producten. Vitaliteit staat enerzijds voor

gezondheid en productkwaliteit. Maar vitaliteit staat ook voor levenskracht. Andreas: "Ik kan dat het beste uitleggen aan de hand van preparaten. Dat zijn kruiden- en mineralenmengsels die we via de mest uitbrengen over de akkers en weilanden. We maken preparaten van kamille, eikenschors, brandnetel, valeriaan, kiezel, koemest en paardebloem. De paardebloem bijvoorbeeld reageert heel sterk op zonlicht. De bloem volgt de zon van opgang tot ondergang. Je kunt zeggen dat de paardebloem verbonden is met het zonlicht." Via de bemesting geef je die paardebloemkwaliteit aan de bodem, aldus Andreas. Het gewas dat op de akkers groeit, kan deze kracht in zich opnemen. Dat komt dan ten goede aan de koe, die het gras en het graan eet, maar natuurlijk ook aan de mens die de melk drinkt. "Het is een geheimzinnig verhaal," aldus Andreas. "Maar je zou ook kunnen zeggen dat wij onze bodem en dieren heel veel zorg en aandacht geven en van aandacht bloeit elke levend wezen op. Opbloeien is een uiting van vitaliteit!"

Kijk ook op:

www.zuiverzuivel.nl

www.hondspol.nl

www.zorgzuivel.nl

www.demeterinfo.nl

Top 5 voor Demeter-zuivel

- Natuurzuiver met zo min mogelijk bewerkingen en toevoegingen
- Koeien met hoorns
- Aandacht voor plant, dier, mens en landschap
- Een gesloten kringloop
- Vitale bodem, Vitale dieren, Vitale zuivel